

Қазақстан Республикасы
Астана қаласы
«AGZHAN» ғылыми-білім
беру орталығы»

Республика Казахстан
город Астана
«Научно-образовательный
центр «AGZHAN»

010000, Астана қ., Ш. Иманбаева қ., 5а ү., каб. 203
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (қабылдау бөлімі).
www.agzhanastana.kz agzhanastana
agzhan_astana@mail.ru

010000, г. Астана, ул. Ш. Иманбаева, д. 5а. 203 каб.
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (приёмный кабинет).
www.agzhanastana.kz agzhanastana
agzhan_astana@mail.ru

«БЕКІТЕМІН»
«AGZHAN»
ғылыми-білім беру
орталығының» директоры
М.А.Шорманбаева
30.04.2025 ж.

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
«Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасаудағы
тәрбиешінің кәсіби құзыреттілігі: жаңа міндеттер мен шешімдер»
арнайы білім беру ұйымдарының тәрбиешілеріне арналған

Астана қ., 2025 ж.

«AGZHAN» ғылыми-білім беру орталығының» әдістемелік кеңесінде
қаралды: хаттама № 3, № 3 бұйрық «30» сәуір 2025ж.

МАЗМҰНЫ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	3
2. ГЛОССАРИЙ.....	6
4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕР.....	11
5 БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ.....	14
6 ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	16
7 БАҒДАРЛАМАНЫ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ.....	17
8 ОҚЫТУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ	18
9 КУРСАН КЕЙІНГІ ҚОЛДАУ.....	22
10 ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ.....	24

1. Жалпы ережелер

1.1 Өзектілігі. Қазақстан Республикасының қазіргі заманғы арнайы білім беру жүйесі белсенді даму және жаңғырту процесінде. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес әзірленген арнаулы білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес арнаулы білім беру мекемелерінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту мен тәрбиелеу үшін ерекше жағдайлар жасалады. Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар жеке көзқарасты, оқыту мен тәрбиелеудің мамандандырылған әдістемелерін, түзету жұмысын, сондай-ақ әртүрлі мамандардың (педагог-дефектологтардың, логопедтердің, психологтардың) қатысуын талап етеді. Арнайы білім беру ұйымдарының тәрбиешілері мұндай балаларды оқыту және әлеуметтік бейімдеу үшін қолайлы жағдайларды қамтамасыз етуде негізгі рөл атқарады. Алайда тәрбие қызметін табысты іске асыру жоғары кәсіби құзыреттілік болған кезде ғана мүмкін болады, олар қазіргі заманғы талаптар мен сын-қатерлерге сәйкес ұдайы жаңартылып отыруға тиіс:

1) Білікті мамандарға деген қажеттіліктің артуы. Арнайы білім беру жүйесі кадрлық әлеуетті үнемі жетілдіруді талап етеді. Арнайы білім беру ұйымдарының тәрбиешілері қазіргі заманғы түзету-дамыту әдістері, психологиялық-педагогикалық қолдау және инклюзивті технологиялар туралы білімге ие болуы керек.

2) Қазіргі қиындықтарға бейімделу қажеттілігі. Тәрбиешілер жаңа педагогикалық тәсілдерді, цифрлық технологияларды, сондай-ақ ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды әлеуметтік бейімдеудің тиімді әдістерін ескеруі керек. Инклюзивті білім беру жағдайында жұмыс істей алатын, білім беру процесінде балаларды қолдау мен сүйемелдеуді қамтамасыз ететін мамандарды даярлау маңызды міндет болып табылады.

3) Балалардың психикалық және физикалық денсаулығын қолдау. Арнайы білім беру ұйымдары тек білім беру ғана емес, сонымен қатар физиотерапия, психотерапия, әлеуметтік бейімделуді қамтитын түзету жұмыстарын жүргізеді. Тәрбиешілер қолайлы даму ортасын құру үшін медициналық мамандармен, ата-аналармен және педагогикалық ұжыммен өзара әрекеттесуге дайын болуы керек.

4) Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалардың әлеуметтік және кәсіби интеграциясы. Тәрбиешілердің негізгі міндеті - білім беруді қолдау ғана емес, сонымен қатар балалардың әлеуметтік бейімделуіне, өмірлік және еңбек дағдыларын қалыптастыруға көмектесу. Бұл психологиялық-педагогикалық диагностиканың заманауи әдістерін және жеке бағдарланған білім беру стратегияларын қолдануды талап етеді.

Бұл бағдарлама ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен (ОР) жұмыс істейтін тәрбиешілердің кәсіби құзыреттіліктерін дамытуға, оқытудың инновациялық әдістері мен технологияларын игеруге бағытталған. Бағдарлама

тәрбиешілерді ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен тиімді жұмыс істеуге, олардың әлеуметтік интеграциясына ықпал етуге және инклюзивті білім беру ортасын қалыптастыруға көмектесетін заманауи біліммен, әдістермен және технологиялармен қамтамасыз етуге арналған. Бағдарлама сонымен қатар мамандар арасындағы пәнаралық өзара әрекеттесуді дамытуға, әр балаға жеке көзқарас үшін жағдай жасауға және оның отбасын қолдауға бағытталған.

1.2 Бағдарламаның жалпымемлекеттік басымдықтармен және әлемдік трендтермен байланысы. Арнайы білім беру жүйесінде инклюзивті білім беруді енгізуді қолдау, бұл білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарының бірі болып табылады.

Бағдарлама тәрбиешілердің кәсіби дамуына, түзету-дамыту жұмыстарын ұйымдастыру мәселелерінде олардың құзыреттілігін арттыруға бағытталған, бұл Қазақстанда ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың білім беру сапасын және әлеуметтік бейімделуін арттыруға ықпал етеді. Түзету мекемелерінің тәрбиеленушілерін тәрбиелеуге инклюзивті мәдениетті және жеке бағдарланған тәсілді қалыптастыру БҰҰ-ның білім беру саласындағы тұрақты даму мақсаттарына сәйкес келеді (ТДМ 4).

Әлемдік тәжірибеде оқушылардың әртүрлілігі мен олардың қажеттіліктерін ескеретін инклюзивті білім беру ортасын құруға көбірек көңіл бөлінеді. ЮНЕСКО және ЮНИСЕФ сияқты халықаралық ұйымдар ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен жұмыс істеу үшін жоғары білікті мамандарды қажет ететін инклюзия тұжырымдамаларын белсенді қолдайды. Қазақстан әлемдік қоғамдастықтың озық тәжірибесін біріктіруге ұмтылады және курстар бағдарламасы педагог-тәрбиешілердің инклюзивті білім беру саласындағы халықаралық стандарттарға сәйкестігін қамтамасыз етуге көмектеседі.

Осылайша, бұл бағдарлама Қазақстанның жалпымемлекеттік басымдықтарымен, сондай-ақ инклюзивті және арнайы білім беру саласындағы әлемдік трендтермен тығыз байланысты. Ол ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларға кешенді психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетуге және олардың осы саладағы ұлттық және халықаралық міндеттер мен сын-қатерлерге сәйкес келетін табысты әлеуметтік бейімделуіне ықпал етуге қабілетті тәрбиешілерді даярлауға бағытталған.

1.3 Бағдарлама негізгі ережелер мен талаптарды ескере отырып жасалған:

- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319–III Заңының жарғысы.
- Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасының атауы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы.
- Қазақстан Республикасы Ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы. «Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта

білімнен кейінгі білім беру, тиісті типтер мен түрлердегі қосымша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы».

- Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңының жарғысы.
- «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 5 тамыздағы № 348 бұйрығының күші
- «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы «Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 5 тамыздағы № ҚР ДСМ-76 бұйрығының күші
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 27 желтоқсандағы № 512 бұйрығы. Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы.
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы №175 бұйрығымен бекітілген педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығымен бекітілген педагогтің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі қолдау қағидалары.

1.4 Бұл білім беру бағдарламасы келесі талаптарды анықтайды:

- оқыту нәтижелеріне назар аудара отырып, тәрбиешілерді оқытудың мазмұны;
- тәрбиешілердің кәсіби құзыреттілігін дамыту;
- тәрбиешінің жұмыс процесін ұйымдастыру және жүзеге асыру формалары;
- біліктілікті арттыру курстары шеңберінде тәрбиешілерді аралық және қорытынды аттестаттау.

1.5 Біліктілікті арттыру курстарының ұзақтығы 108 академиялық сағатты құрайды.

1. Глоссарий

2.1 Бұл курстың бағдарламасы келесі терминдерді қамтиды:

Арнаулы көрсетілетін әлеуметтік қызметтерге мұқтаж бала (балалар) – Қазақстан Республикасының әлеуметтік қорғау туралы заңнамасында көзделген қалыптасқан мән-жайлардың салдарынан тыныс-тіршілігі бұзылған және осы мән-жайларды өз бетінше немесе отбасының көмегімен еңсере алмайтын бала (балалар);

Баланың әлеуметтік бейімделуі – арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге мұқтаж баланың қоғамдағы құндылықтарды, мінез-құлық қағидалары мен нормаларын игеру және қабылдау арқылы әлеуметтік ортаның жағдайларына белсенді түрде бейімделу процесі, сондай-ақ басынан кешірген психологиялық және (немесе) моральдық зардаптарды еңсеру процесі;

Білім алуға арналған арнайы жағдайлар – ерекше білім беру қажеттіліктері, сондай-ақ мүмкіндігі шектеулі балалар оқу, сондай-ақ арнайы, жеке-дамытушы және түзете дамытушы бағдарламалар мен оқыту әдістерін, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, тіршілік ету ортасын, психологиялық-педагогикалық қолдап отыруды, медициналық, әлеуметтік және өзге де қызметтерді қамтитын жағдайлар, онсыз білім беру бағдарламаларын адамдардың (балалардың) меңгеруі мүмкін емес;

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар (балалар)-тиісті деңгейдегі білім алу және қосымша білім алу үшін арнайы жағдайларда тұрақты немесе уақытша қажеттіліктері бар адамдар (балалар);

Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау – білім алу үшін қажетті арнаулы жағдайларды айқындау;

Инклюзия - ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың жеке ерекшеліктері ескерілетін және білімге тең қолжетімділігі қамтамасыз етілетін жалпы білім беру процесіне кірігу процесі.

Кемтар бала (балалар) - белгіленген тәртіппен расталған, туа біткен, тұқым қуалаған, жүре пайда болған аурулардан немесе жарақаттардың салдарынан тіршілік етуі шектелген, дене және (немесе) психикалық кемістігі бар он сегіз жасқа дейінгі бала (балалар);

Құзыреттілік-адамның әртүрлі жағдайларда мәселелерді шешу үшін қажетті білімді немесе іс-әрекетті көрсету қабілеті, білім мен өмірлік жағдайлар арасында байланыс орнату мүмкіндігі

Пәнаралық тәсіл – ерекше қажеттіліктері бар балаларға қолдау көрсету сияқты күрделі мәселелерді шешу үшін әртүрлі пәндердің білімдері мен әдістерін біріктіру.

Психологиялық-педагогикалық қолдау – балалардың дамуы мен оқуына көмектесуге бағытталған іс-әрекеттер жүйесі, оның ішінде психологиялық қолдау және түзету шаралары.

Позитивті психология – адамдардың әртүрлі қауымдастықтарда сәтті өзара әрекеттесуіне көмектесетін факторларды ғылыми зерттеуге негізделген терапиялық әдіс; жеке және әлеуметтік әл-ауқатын жақсартуға, адамның

психологиялық өзін-өзі дамыту мүмкіндіктерін зерттеуге бағытталған қазіргі психологияның бағыты.

Эмоционалды тұрақтылық – бұл педагогтың ерекше қажеттіліктері бар балалармен тиімді жұмыс істеуі үшін маңызды болып табылатын эмоционалдық күйзеліс пен стресстік жағдайларды жеңе білу.

3. Бағдарламаның тақырыбы

3.1 Бағдарламаның жаңашылдық дәрежесі. Бұл бағдарлама қазіргі заманғы сын-тегеуріндер жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін тәрбиешілердің кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыруға және дамытуға бағытталған инновациялық курс болып табылады.

Дәстүрлі бағдарламалардан айырмашылығы мыналарға баса назар аударылады:

- пәнаралық тәсіл – ерекше білім беру қажеттіліктері бар баланы қолдаудың тиімді жүйесін құру үшін педагогика, психология, әлеуметтік жұмыс, медицина және құқық салаларындағы білімдерді біріктіру;

- ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау – балалардың жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, білім беру процесін диагностикалау және бейімдеу әдістерін меңгеру;

- инклюзивті білім беру технологияларын қолдану – білім беру қызметтеріне тең қолжетімділікті қамтамасыз ету және мүмкіндігі шектеулі балалардың білім алуы үшін ерекше жағдайлар жасау;

- педагогтердің эмоционалды тұрақтылығын дамыту – балалармен жұмыс істеу кезінде кәсіби шаршауды азайту және стресске төзімділікті арттыру үшін оң психологиялық стратегияларды меңгеру;

- ерекше қажеттіліктері бар балаларда әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру – әлеуметтік бейімделу, коммуникативті өзара әрекеттесу және мінез-құлықты түзету әдістеріне үйрету;

Бағдарлама инклюзивті білім берудегі қазіргі заманғы үрдістерді, Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын және арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қолдаудың әлемдік тәжірибесін ескереді.

3.2 Бағдарламаның тақырыбы 1-кестеде берілген.

1-кесте. «Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасаудағы тәрбиешінің кәсіби құзыреттілігі: жаңа міндеттер мен шешімдер» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасының мазмұны.

№	Модульдердің атауы	Мазмұны	Жаңашылдық дәрежесі
1.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс	-Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың, мүмкіндігі шектеулі балалардың және	Нормативтік құқықтық актілер мен стандарттарды қамтиды, білім

	істеудің теориялық-құқықтық негіздері	арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балалардың түсінігі мен санаттары. - Қазақстан Республикасының инклюзивті және арнайы білім беру саласындағы заңнамалық базасы. - Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қолдаудың халықаралық тәсілдері мен стандарттары. - Білім беру жүйесіндегі этика және бала құқығы. - Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудағы тәрбиешінің рөлі.	беру жүйесіндегі соңғы өзгерістерді көрсетеді және тәрбиешінің күнделікті жұмысында құқықтық нормаларды іс жүзінде қолдануға бағытталған.
2.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету	- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктері: негізгі категориялары және олардың сипаттамалары. - Психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастыру және білім алу үшін арнайы жағдай жасау. - Тәрбиешінің эмоционалды тұрақтылығын дамыту. - Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларда әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру әдістері. - Ата-аналармен және мамандармен (дефектологтар, логопедтер, психологтар, әлеуметтік педагогтар) өзара әрекеттесу.	Позитивті психология принциптерін ескере отырып, психология және педагогика саласының ғылыми деректерін интеграциялау, тәрбиешілердің эмоционалды құлдыраудың алдын алу әдістерін қолдану.
3.	Оқу үрдісінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар	- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған жеке және	Арнайы білім беру ұйымдарына бейімделген

	балалармен жұмыс жасаудың заманауи технологиялары	коррекциялық даму бағдарламалары. - Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту мен дамытудағы интерактивті әдістер мен цифрлық технологиялар. - Мүмкіндігі шектеулі балаларға көмекші технологияларды қолдану. - Балалардың дамуындағы ойын және арт-терапия әдістері. - Жобаға негізделген және зерттеуге негізделген оқыту тәжірибесі.	заманауи инновациялық технологияларға, цифрлық құралдар мен жұмыс әдістерінің интеграциясына тоқталу.
4.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуде пәнаралық көзқарас және топтық жұмыс	- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту мен қолдаудағы пәнаралық тәсілдің принциптері. - Мамандар тобында жұмысты ұйымдастыру: педагогтер, логопедтер, дефектологтар, психологтар, әлеуметтік қызметкерлер және медицина мамандары. - Білім беру ұйымдарындағы мамандардың табысты өзара іс-қимылының кейстері мен модельдері. - Ерекше білім беру қажеттіліктері бар баланың жеке білім беру бағыты. - Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау және ұсыныстар әзірлеу.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қолдауға кешенді көзқарасты қалыптастыру, ұжымдық өзара әрекеттесу және жеке жоспарлау үшін заманауи құралдарды енгізу.
5.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік бейімдеу және қамту: заманауи міндеттер мен шешімдер	- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік бейімделуінің түсінігі және кезеңдері.	Әлеуметтік бейімделудің заманауи тәсілдерін қамтиды, инклюзивті білім

		- Білім беру жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік дағдыларын дамыту. - Инклюзия ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды білім беру және әлеуметтік кеңістікке біріктіру процесі ретінде. - Инклюзивті білім берудегі кедергілерді жеңу: стратегиялар мен табысты тәжірибелер. - Ерекше білім беруді қажет ететін балалар арасында қорқыту мен кибербуллингтің алдын алу.	беру саласындағы өзекті сын-қатерлерді талдайды, білім беру ортасында балаларды қолдау тәжірибесін қарастырады.
--	--	--	--

3.2 Білім беру жүйесінде аналогтардың болуын/болмауын талдау.
Қазіргі уақытта тәрбиешілердің біліктілігін арттыру жүйесінде инклюзивті білім беру мен түзету педагогикасына қатысты бағдарламалар бар. Дегенмен, олар әрқашан ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің кешенді тәсілін қамтымайды, соның ішінде:

1) Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау және жеке даму маршруттарын жобалау.

2) заманауи цифрлық және түзету-дамытушы технологияларды қолдануды қоса алғанда, білім алу үшін арнайы жағдайлар ұйымдастыру.

3) білім беруді цифрландыру, стресс және дағдарыс жағдайларында психологиялық-педагогикалық қолдау сияқты заманауи сын-қатерлер контекстінде тәрбиешінің құзыреттерін қалыптастыру.

Қолданыстағы курстардан айырмашылығы, бағдарлама заманауи технологияларға, тәрбиешілердің эмоционалды тұрақтылығына, пәнаралық тәсілге және балалардың әлеуметтік бейімделуінің тиімді стратегияларына бағытталған. Бағдарлама өзекті және сұранысқа ие, өйткені ол арнайы және инклюзивті білім беру жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін тәрбиешілерді даярлаудың жаңа шешімдерін ұсынады.

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4.1 Бағдарламаның мақсаты – арнаулы білім беру ұйымдарында балалардың білім алуы мен әлеуметтік бейімделуі үшін арнайы жағдайлар

жасауға бағытталған заманауи тәсілдерді, технологияларды және қолдау әдістерін меңгеру арқылы ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін педагогтардың кәсіби құзыреттілік деңгейін арттыру.

Бағдарламаның міндеттері:

- 1) Инклюзивті және арнайы білім беру саласындағы нормативтік құқықтық актілер туралы білімдерін дамыту.
- 2) Балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау әдістерін, балалардың танымдық, коммуникативті және қимыл-қозғалыс дағдыларын дамытуға бағытталған түзету-дамыту әдістерін және өзін-өзі реттеу және кәсіби шаршаудың алдын алу әдістерін меңгеру.
- 3) Балалардың әлеуметтік дағдыларын және бейімделуін дамытудың тиімді әдістерін меңгеру.
- 4) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін педагогтардың кәсіби құзыреттіліктерін, эмоционалдық тұрақтылығын және стресске төзімділігін дамыту.
- 5) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету дағдыларын дамыту.
- 6) Эмоциялық интеллект пен балалармен, ата-аналармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдыларын, сондай-ақ дефектологтармен, логопедтермен, психологтармен және әлеуметтік педагогтермен ұжымдық жұмыс істеу дағдыларын дамыту.
- 7) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар арасында қорқыту мен кибербуллингтің алдын алу стратегияларын әзірлеу.

Бағдарламаның күтілетін нәтижелері 2-кестеде берілген.

Кесте 2. «Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасаудағы тәрбиешінің кәсіби құзыреттілігі: жаңа міндеттер мен шешімдер» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасының күтілетін нәтижелері.

Тәрбиешілер үшін	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған	Білім беру ұйымдары үшін
Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу ерекшеліктері туралы білім деңгейін арттыру.	Табысты оқыту және әлеуметтену үшін арнайы жағдайлар жасау.	Арнаулы мекемелердегі тәрбиешілердің жұмыс сапасын арттыру.
Балаларды психологиялық-педагогикалық		

қолдаудың практикалық дағдыларын дамыту.		
Қарым-қатынас дағдыларын және стресске төзімділікті арттыру.	Білім беру ортасында бейімделу деңгейін арттыру. Әлеуметтік және коммуникативтік дағдыларды дамыту.	Инклюзивті білім беру жүйесін жетілдіру.
Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің заманауи технологиялары мен әдістерін меңгеру.		
Жеке білім беру бағыттарын әзірлеу және жүзеге асыру мүмкіндігі.	Мазасыздықты азайту және оқуға деген ынтаны арттыру.	Пәнаралық өзара іс-қимылға дайын педагогтердің кәсіби қоғамдастығын қалыптастыру.
Оқу-тәрбие процесін жақсарту үшін әріптестермен және ата-аналармен тиімді өзара әрекеттесу.		

4.2 Бағдарламаның практикалық маңыздылығы. Бағдарлама тәрбиешілерге теориялық білімді игеруге, күнделікті тәжірибеде қолданылатын нақты дағдыларды игеруге, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс тиімділігін арттыруға ықпал ететін заманауи технологиялар мен әдістемелерді игеруге мүмкіндік береді. Мұғалімдердің эмоционалды тұрақтылығын дамыту кәсіби күйіп қалу деңгейін төмендетеді және білім беру процесінің сапасын арттырады. Қауіпсіз және инклюзивті білім беру ортасын құру балалардың әлеуметтену және бейімделу деңгейін жақсартады.

Біліктілікті арттыру курсы аяқтағаннан кейін арнайы білім беру ұйымдарының тәрбиешілері келесі нәтижелерге қол жеткізеді:

- 1) **Теориялық білім:** мүмкіндігі шектеулі балалардың, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың және арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балалардың ерекшеліктерін түсіну; Қазақстан Республикасының арнаулы және инклюзивті білім беру саласындағы нормативтік-құқықтық базасын білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдаудың қазіргі заманғы тұжырымдамаларын меңгеру; мамандардың пәнаралық тәсіл және командалық өзара іс-қимыл қағидастарын түсіну (психологтар, логопедтер, дефектологтар, әлеуметтік педагогтар).
- 2) **Практикалық дағдылар:** балалардың ерекше білім алу қажеттіліктерін бағалауды жүргізу қабілеті; әртүрлі бұзылулары бар балалармен жұмыс істеу

үшін қазіргі заманғы түзету-дамыту әдістемелерін қолдану; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік дағдыларын дамыту және оларды білім беру ортасында әлеуметтендіру әдістерін меңгеру; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту мен тәрбиелеуге кешенді тәсілді қамтамасыз ету үшін ата-аналармен, педагогтармен және мамандармен тиімді өзара іс-қимыл жасау.

3) **Тәрбиешінің жеке қасиеттерін дамыту:** ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу кезінде эмоционалдық тұрақтылық пен күйзеліске төзімділік деңгейін арттыру; кәсіби құлдыраудың алдын алу және эмоциялық жүктемелерді басқару әдістерін меңгеру; топта қолайлы психологиялық ахуал жасау үшін оң психология дағдыларын дамыту; кәсіби міндеттерді тиімді шешу үшін рефлексивтік және талдамалық қабілеттерді күшейту.

4) **Білім беру практикасына әсері:** инновациялық әдістерді енгізу есебінен арнайы білім беру ұйымдарында білім беру процесінің сапасын жақсарту; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың қажеттіліктерін ескеретін инклюзивті және қауіпсіз білім беру ортасын құру; балалардағы алаңдаушылық деңгейін төмендету және оқу уәждемесін арттыру; білім беру ұйымы ішіндегі пәнаралық ынтымақтастықтың тиімділігін арттыру; озық әдістемелерді енгізуге дайын тәрбиешілердің кәсіби қоғамдастығын дамыту.

Оқыту нәтижесінде тәрбиешілер жаңа білімдер мен дағдыларды, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуге сенімді болады, бұл олардың табысты дамуы, оқуы мен әлеуметтік бейімделуі үшін жағдай жасауға мүмкіндік береді, тәрбиеші-педагогтардың кәсіби қанағаттануын және жалпы инклюзивтік білім берудің сапасын арттырады.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

5.1 Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны оқытудың мәлімделген мақсаттарын, міндеттерін және күтілетін нәтижелерін іске асыруға бағытталған.

5.2 Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны курстың оқу-тақырыптық жоспарында көрсетілген (3-кесте).

3-кесте. Курстардың оқу-тақырыптық жоспары (108 сағ.)

Қосымша: Құрметті оқу тапқарыптың жоспары (100 сағ.)						
№	Тақырып	Сағат саны				Барлығы
		дәрістер	практикалық сабақтар	СӨЖ	шеберлік сыныптары	
Модуль 1. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің теориялық-құқықтық негіздері						

1.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар, мүмкіндіктері шектеулі балалар және арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балалар ұғымы мен санаттары.	2	1	1		4
1.2	Қазақстан Республикасының инклюзивті және арнайы білім беру саласындағы заңнамалық базасы.	2	1	1		4
1.3	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қолдаудың халықаралық тәсілдері мен стандарттары.	2	1	1		4
1.4	Білім беру жүйесіндегі баланың этикасы мен құқықтары.	2	1	1		4
1.5	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған білім беру процесін ұйымдастырудағы тәрбиешінің рөлі.	1	1	1	1	4
Модуль 2. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау						
2.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктері: негізгі санаттар және олардың сипаттамалары.	2	1	1		4
2.2	Психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастыру және білім алу үшін арнайы жағдайлар жасау.	2	1	1		4
2.3	Тәрбиешінің эмоционалдық тұрақтылығын дамыту.	2	1	1		4
2.4	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру әдістері.	1	2	1		4
2.5	Ата-аналармен және мамандармен (дефектологтар, логопедтер, психологтар, әлеуметтік педагогтар) өзара әрекеттесу.	1	1	1	1	4
Модуль 3. Современные технологии работы с детьми с ООП в образовательном процессе						
3.1	Индивидуальные и коррекционно-развивающие программы для детей с ООП.	2	1	1		4
3.2	Интерактивные методы и цифровые технологии в обучении и развитии детей с ООП.	2	1	1		4

3.3	Использование инновационных технологий для детей с ограниченными возможностями.	1	2	1		4
3.4	Игровые и арт-терапевтические методики в развитии детей.	1	2	1		4
3.5	Практики проектного и исследовательского обучения.	1	1	1	1	4
Модуль 4. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуде пәнаралық көзқарас және топтық жұмыс						
4.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту мен қолдаудағы пәнаралық тәсілдің принциптері.	1	2	1		4
4.2	Мамандар ұжымында жұмысты ұйымдастыру: мұғалімдер, логопедтер, дефектологтар, психологтар, әлеуметтік қызметкерлер және медицина мамандары.	1	2	1		4
4.3	Білім беру ұйымдарындағы мамандардың табысты өзара әрекеттесу жағдайлары мен үлгілері.	2	1	1		4
4.4	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаға арналған жеке білім беру бағыты.	2	1	1		4
4.5	Арнайы білім беру қажеттіліктерін бағалау және ұсыныстар әзірлеу.	1	1	1	1	4
Модуль 5. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік бейімдеу және қамту: заманауи міндеттер мен шешімдер						
5.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік бейімделуінің түсінігі және кезеңдері.	2	1	1		4
5.2	Білім беру жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік дағдыларын дамыту.	2	1	1		4
5.3	Инклюзия ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды білім беру және әлеуметтік кеңістікке біріктіру процесі ретінде.	2	1	1		4
5.4	Инклюзивті білім берудегі кедергілерді жеңу: стратегиялар мен табысты тәжірибелер.	2	1	1		4
5.5	Ерекше білім беруді қажет ететін балалар арасында қорқыту мен кибербуллингтің алдын алу.	1	1	1	1	4
<i>Академиялық сағаттардың жалпы саны</i>		40	30	25	5	100

Қорытынды тестілеу	1
Курстан кейінгі қолдау	7
Барлығы: 108 академиялық сағат <i>Ескерту: 1 академиялық сағат – 45 минут</i>	108

6. Оқу процесін ұйымдастыру

6.1 Біліктілікті арттыру курстары ұзақтығы 108 сағатты құрайтын курстардың оқу жоспарына сәйкес күндізгі оқу нысанында ұйымдастырылады, оның 70 сағаты аудиториялық, 25 сағаты өзіндік жұмыс, 5 сағаты шеберлік сабақтары, 1 сағаты қорытынды тестілеу, 7 сағаты курстан кейінгі қолдау болып табылады. Курс екі апта ішінде меңгеріледі.

6.2 Біліктілікті арттыру курсы аясында сабақтарды ұйымдастыру барысында оқытудың әртүрлі әдістері қолданылады: түсіндірмелі-иллюстрациялық, проблемалық баяндау әдісі, ішінара-іздену және зерттеу әдістері, белсенді оқыту әдістері, интерактивтік әдістер.

6.3 Біліктілікті арттыру курсы жүзеге асыру барысында сабақтар лекциялық және тәжірибелік сабақтар түрінде өткізіледі. Курста келесі лекциялар түрлері жоспарланады: кіріспе лекция, проблемалық лекция, ақпараттық лекция. Біліктілікті арттыру курсына тәжірибелік сабақтардың келесі түрлері жоспарланған: біліктер мен дағдыларды дамыту бойынша тәжірибелік сабақтар, қалыптасқан құзыреттіліктерді жетілдіру бойынша тәжірибелік сабақтар, интеграцияланған тәжірибелік сабақтар, мастер кластар.

6.4 Курстарды оқу барысында тәжірибеге бағдарлану қағидатын жүзеге асыру үшін тапсырмалардың әртүрлі түрлері қолданылады: кейс тапсырмалар, алгоритмдер құрастыру, дамытушылық және танымдық есептерді шешу, тәжірибелік тапсырмаларды шешу, жобаны орындау және т.б.

6.5 Кәсіби құзыреттіліктерді дамыту және жетілдіру мақсатында шағын топтарда жұмыс істеу, одан кейін талдау мен рефлексия, жұмыстың жеке формалары, жобаны жүзеге асыру және оны презентациялау қарастырылған.

6.6 Әрбір модуль бойынша мастер кластар және жобаларды қорғау түрінде тәжірибеге бағытталған сабақтар жоспарланған.

6.7 Қорытынды бақылау тестілеу түрінде өткізіледі.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

«Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасаудағы тәрбиешінің кәсіби құзыреттілігі: жаңа міндеттер мен шешімдер» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасын іске асырудың дидактикалық тәсілі бағдарламаның негізгі аспектілерін қамтитын нақты құрылымдалған теориялық материалдан басталады:

✓ Модульдік құрылым.

- ✓ Өзектілігі және тәжірибелік бағыттылығы.
- ✓ Интерактивтік лекциялар мен тәжірибелік сабақтар.
- ✓ Тәжірибеге бағытталған тапсырмалар.
- ✓ Жобалау қызметі.
- ✓ Кейс -стадилер және рөлдік ойындар.
- ✓ Өзін-өзі бағалау критерийлері, рефлексия.
- ✓ Салыстырмалы талдау.
- ✓ Әріптестер мен студенттерден кері байланыс.

Бағдарламаны іске асырудың дидактикалық тәсілі тәжірибелік қолдану және өзін-өзі үнемі бағалау арқылы теориялық материалды терең меңгеру үшін жағдай жасауға бағытталған. Бұл педагогтердің кәсіби құзіреттілігін арттыруға ғана емес, сонымен қатар олардың жаңа білім мен дағдыларды оқу процесіне тиімді енгізе білуіне, студенттердің қазіргі заман талабына жоғары деңгейде дайындығын қамтамасыз етуге ықпал етеді.

7.2 Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету мыналарды қамтиды:

- 1) біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы;
- 2) лекция материалдары мен презентация материалдары;
- 3) лекциялар мен тәжірибелік сабақтарға арналған үлестіріме материалдар;
- 4) кейс тапсырмалары, тәжірибелік тапсырмалар, дамытушылық және танымдық тапсырмалар және т.б.;
- 5) диагностикалық материалдар;
- 6) қорытынды бақылау материалдары.

Біліктілікті арттыру курсының теориялық материалына лекциялық материалдар, оқулықтар, нормативтік құқықтық актілер және әдістемелік нұсқаулар кіреді.

Курс мазмұнын тиімді меңгеру үшін студенттерге теориялық білімдерін бекітуге және тәжірибелік дағдыларды дамытуға бағытталған әртүрлі тапсырмалар ұсынылады. Тапсырмалар білім беру ұйымының спецификалық ерекшеліктеріне, күрделілік деңгейіне және бағдарлама бөлімдерінің өзгешелігіне бейімделген.

Өзін-өзі бағалау критерийлері оқытылатын тақырыптар аясында студенттерге білімдерін, дағдыларын және құзыреттіліктерін талдауға және бағалауға мүмкіндік береді. Өзін-өзі бағалау тыңдаушының үлгерім деңгейін анықтауға және оларды жою мақсатында күрделі аймақтарды анықтауға бағытталған.

Дидактикалық тәсілді және кешенді оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді қолдану студенттерге бағдарламаны тиімді және сапалы меңгеруге, құзыреттіліктерді дамытуға және алған білімдері мен дағдыларын іс жүзінде қолдануға мүмкіндік береді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бағдарлама тарауларын теориядан бастап тәжірибеге дейін жүйелі түрде зерделеуді қамтамасыз етеді. Бағдарламаны меңгеруде әдістемелік қолдау және оқытушылардың кеңестері маңызды рөл атқарады. Кеңес беру және әдістемелік қолдау курсқа қатысушыларға

материалды меңгеруге көмектесуге, студенттердің курсты түсінуіндегі олқылықтарды жоюға, бағдарламаны меңгеру және тапсырмаларды орындау барысында кері байланыс орнатуға бағытталған.

8. Оқыту нәтижелерін бағалау

8.1 Тыңдаушылардың дағдыларын қалыптастыру және олардың білімдерін бағалауды бақылау мақсатында мыналар жүргізіледі: экспресс сауалнамалар, өз бетінше жұмыс, қорытынды бақылау жұмыстары. Өз бетінше және бақылау жұмыстарына арналған тапсырмалар, кері байланысқа арналған сауалнама парақтары, тест тапсырмалары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі – ОӘК) енгізілген.

8.2 Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін, Бағдарлама мазмұнын меңгеру деңгейін анықтау мақсатында профессорлық-оқытушылық құрам кері байланысты іске асыру мақсатымен Бағдарламаның әр тақырыбының шеңберінде бақылау тапсырмаларын (өз бетінше жұмыстар, сауалнама парақтары және т.б.) және қорытынды бақылау жұмысын әзірлейді. Алынған кері байланыс негізінде лекциялар мен тәжірибелік сабақтардың мазмұнына түзетулер енгізіледі, қосымша материал таңдалады (құжаттама үлгілері, әдебиеттер тізімі, дидактикалық материалдар тізімі, бейнематериалдар және т.б.), Бағдарламаның мазмұнына қосымша түсініктеме беріледі.

8.3 Қорытынды бақылау жұмысын орындау келесі критерийлер бойынша бағаланады: орындалмаған (дұрыс жауаптар көрсетілмеген), жартылай орындалған (дұрыс жауаптары 50%-дан аз), орташадан жоғары орындалған (дұрыс жауаптары 50%-дан 70%-ға дейін), толық орындалған (дұрыс жауаптары 70-100%). Қорытынды тестілеуден өту және біліктілікті арттыру курсы аяқтау үшін кемінде 70% дұрыс жауап жинау керек. Қорытынды бақылау жұмысының нәтижелері бойынша курстан кейінгі қолдау кезеңінде кеңес берудің мазмұны жоспарланады.

8.4 Педагогтердің қызметі бақылау және тест тапсырмаларын орындау нәтижелері бойынша, сондай-ақ курс барысындағы белсенділіктері мен тәжірибелік жұмыстарға қатысуы бойынша бағаланады. Педагогтың біліктілігін арттыру процесінің нәтижелілігі мен тиімділігінің критерийі білім алушының оқу курсы кезіндегі және курстардан кейінгі кезеңдегі кәсіби қызметі болып табылады.

8.5 Курсты тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау үшін атқаратын функцияларына қарай бақылаудың төрт түрі қолданылады: алдын ала, ағымдағы, мерзімді және қорытынды.

8.6 Ағымдағы, мерзімдік және қорытынды бақылау нәтижелерін бағалау 3-кестеге сәйкес білім алушылардың жетістіктерін бағалаудың балдық - рейтингтік жүйесінде жүзеге асырылады.

3-кесте. Тыңдаушылардың оқудағы жетістіктерін оларды дәстүрлі бағалаулар шкаласына ауыстыру арқылы есепке алуды бағалау жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Цифрлық эквивалент	Балл (%-дық қамту)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4	95-100	Өте жақсы
A-	3.67	90-94	
B+	3.33	85-89	Жақсы
B	3	80-84	
B-	2.67	75-79	
C+	2.33	70-74	
C	2	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1.67	60-64	
D+	1.33	55-59	
D	1	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

Педагогтердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау, жобаларды қорғау, сондай-ақ тәжірибелік жұмысқа қатысу нәтижелері бойынша 4-кестеде көрсетілген келесі критерийлер бойынша жүзеге асырылады.

4-кесте. Бағалау критерийлері

Бағалау критерийлері	Дәстүрлі бағалау	Балмен бағалау	Бағалау параметрлері
Іске асырылмаған	«Қанағаттанарлықсыз»	0 - 49 балл	- жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпқа сай келмейді; - шығарма мәтіні ұқыпсыз, айырғысыз рәсімделген, өрескел стилистикалық және грамматикалық қателері бар; - бір немесе бірнеше дереккөздерден алынған мәтін үзінділері бейқам көшіріп алынған, әдебиеттер пайдаланылмаған; - қорытындылар жоқ немесе бөлімнің мазмұнына сай келмейді; - жұмыс талапқа сай рәсімделмеген.

ішінара іске асырылды	«Қанағаттанарлық»	50 - 69 балл	- жұмыс мазмұны тақырыпқа ішінара сай келеді; - жұмыс негізінен дұрыс рәсімделген, айтарлықтай стилистикалық және грамматикалық қателері бар; - жұмысты рәсімдеуде ұқыпсыздық байқалады: шеттері жоқ, беттер нөмірленбеген. мәтіндегі түзетулер жасалған, титул парағы дұрыс рәсімделмеген; - жұмысты орындау үшін үнемі көмек қажет болды, әдебиеттер ішінара пайдаланылды, - қорытындылар жұмыстың барлық бөлімдері бойынша жасалмаған немесе бөлімнің мазмұнына ішінара сәйкес келмейді немесе берілген мәліметтерге негізделген қорытындылары жоқ, - мазмұны, пайдаланылған әдебиеттер тізімі, суреттердің қолтаңбалары, кесте атаулары жоқ
түзетулерді ескере отырып, орташадан жоғары іске асырылды	«Жақсы»	70 - 89 балл	- жұмыстың мазмұны негізінен тақырыпқа сай келеді немесе оның көлемі тым үлкейтіп жіберілген; - шығарма негізінен дұрыс рәсімделген, аздаған стилистикалық және грамматикалық қателері бар; - жұмыс негізінен өз бетінше орындалды, әдебиеттер пайдаланылды, - қорытындылар негізінен бөлім мазмұнына сай келеді - жұмыс негізінен дұрыс рәсімделген, талаптардан кейбір ауытқулары бар,

толығымен іске асырылды	«Өте жақсы»	90 - 100 балл	- тақырыптың мазмұны толық ашылды, және жұмыс таңдалған тақырыпқа сай келеді; - жұмыс дұрыс рәсімделген, болмашы стилистикалық қателер бар; - жұмыстың тәжірибелік бөлімі өз бетінше орындалды, барлық таңдалған әдебиеттер талданып, жұмыста пайдаланылды; әрбір бөлім бойынша негізделген қорытындылар бар
-------------------------	-------------	---------------	--

8.7 Ағымдағы және қорытынды бағалау тапсырмалары 100 балдық шкала бойынша бағаланады.

8.8 Тыңдаушылардың ағымдағы үлгерімі ағымдағы бақылау мен мерзімдік бақылауды бағалаудан құралады және мына формула бойынша есептеледі:

$$TU = \frac{(TK1+TK2+TKn)}{n}, \text{ мұндағы}$$

TU – ағымдағы үлгерім,

TK – ағымдағы бақылау,

n – ағымдағы бақылаулардың саны.

8.9 Ағымдағы үлгерім бойынша 50-ден аз балл жинаған студент қорытынды бақылауға жіберілмейді.

8.10 Біліктілікті арттыру курсының қорытынды бағалауы ағымдағы оқу үлгерімін бағалауды және қорытынды бағалауды қамтиды. Қорытынды бағалаудағы ағымдағы үлгерімінің үлесі 60%, қорытынды бақылау (қорытынды тестілеу) үлесі 40% құрайды. Қорытынды бағалау мына формула бойынша есептеледі: $ҚБ = 0,6 * АБ + 0,4 * ҚБак$, мұндағы ҚБ - қорытынды бағалау, АБ - ағымдағы үлгерімді бағалау, ҚБак - қорытынды бақылау балдары.

8.1 Біліктілікті арттыру курсының нәтижелері бойынша сертификат курс бойынша қорытынды бағасы 55 балдан төмен емес тыңдаушыларға беріледі.

8.12 Курс бойынша қорытынды бағасы 55 балдан төмен, бірақ ағымдағы үлгерім бойынша кемінде 50 балл жинаған тыңдаушының қорытынды бақылаудан бір рет қайта өтуге мүмкіндігі бар.

8.13 Қорытынды аттестаттау тестілеу түрінде өтеді. Сұрақтардың жалпы саны – 20.

8.

9. Курстан кейінгі қолдау

9.1 Курстан кейінгі қолдау «Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасаудағы тәрбиешінің кәсіби құзыреттілігі: жаңа міндеттер мен шешімдер» біліктілікті арттыру бағдарламасының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады және білім алушылардың курстан кейінгі қызметін үздіксіз мониторингтеу және әдістемелік, кеңес берушілік көмек көрсету арқылы олардың кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру мен дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі болып табылады.

Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты – алған білімдері мен дағдыларын кәсіби қызметте табысты енгізуді қамтамасыз ету және педагогтердің үздіксіз кәсіби өсуіне ықпал ету.

9.3. Қолдау форматына мыналар жатады:

✓ Қатынасу және тәжірибе алмасуға арналған онлайн платформа: Қолдаудың жетекші формасы – педагогтер тәжірибе алмаса алатын, кеңес ала алатын және өз жұмысының нәтижелерімен бөлісе алатын мамандандырылған онлайн-платформаны немесе форумды пайдалану болып табылады. Бұл курс аяқталғаннан кейін де белсенді кәсіби қауымдастықты сақтауға мүмкіндік береді.

✓ Тұрақты вебинарлар және онлайн-семинарлар: сарапшылар мен курс оқытушыларының қатысуымен тұрақты вебинарлар өткізіліп, онда білім беру жүйесіндегі өзекті мәселелер талқыланады. Бұл педагогтерге кәсіби дайындықтың жоғары деңгейін сақтауға көмектеседі.

✓ Қашықтықтан кеңес беру: Курсқа қатысушылар оқытушылар мен сарапшылардан жеке консультациялар ала алады, бұл оларға туындаған мәселелерді тез шешуге және педагогикалық тәжірибесін түзетуге мүмкіндік береді.

9.4 Курстан кейінгі қолдаудың формалары:

✓ Жеке қолдау (тәлімгерлік): Тәжірибелі тәлімгер-педагогтер курстан өткен әріптестеріне қолдау көрсетіп, оқу процесіне жаңа тәсілдер мен әдістерді интеграциялауға көмектеседі. Тәлімгерлік жаңа білімді іс жүзінде қолдануда қиындықтарға тап болатын жас мамандар немесе педагогтер үшін әсіресе маңызды.

✓ Топтық қолдау (мастер-кластар, шығармашылық семинарлар):

Жүйелі мастер-кластар ұйымдастырылады, ол жерде педагогтер өздерінің табысты тәжірибелерімен бөліседі, жаңа әдістер мен технологияларын көрсетеді, тәжірибеден алынған нақты жағдайлар мен сценарийлерді талқылайды.

Топтар бірлескен жобалармен жұмыс істеу үшін құрылады. Бұл бірлескен шығармашылықты және тәжірибе алмасуды ынталандырады.

✓ Кәсіби қоғамдастықтар (кәсіби қауымдастықтар, әлеуметтік желілердегі топтар):

Педагогтерді кәсіби қоғамдастықтарға немесе одақтарға кіргізу ресурстарға, оқиғаларға және желілік мүмкіндіктерге қол жеткізуге рұқсат алуға мүмкіндік береді, соның арқасында әрі қарай кәсіби дамуға жағдай жасалады.

Әлеуметтік желілер мен мессенджерлерде педагогтер жаңалықтарымен, идеяларымен, материалдарымен алмаса алатын және жедел қолдау ала алатын топтар құрылады.

9.5 Курстан кейінгі қолдау әдістері

- ✓ Кейстер әдісі: Педагогтер өз тәжірибесінен алынған нақты кейстерді форумдарда, топтарда немесе вебинарларда жүйелі түрде талдайды және талқылайды. Бұл әдіс теорияны практикамен ұштастыруға және алынған білімді нақты білім беру жағдайларына бейімдеуге көмектеседі.
- ✓ Рефлексия және өзін-өзі бағалау: Педагогтер өз жетістіктерін жүйелі түрде өздері бағалап тұрады, жаһандық құзыреттіліктерді енгізудің табыстылығы туралы рефлексия жасайды, бұл олардың педагогикалық тәжірибесін түзетуге және жетілдіруге мүмкіндік береді.
- ✓ Peer-review (өзара рецензиялау): Педагогтер өз әзірлемелерімен, жобаларымен алмасады және әріптестерінен кері байланыс алады. Бұл әдіс оқу материалдарының сапасын жақсартуға көмектеседі және сыни ойлауды дамытуға ынталандырады.
- ✓ Жобалар әдісі: Педагогтер курс аясында бастаған ұзақ мерзімді жобаларымен жұмысын жалғастырады. Бұл жобалар жаңа оқу бағдарламаларын әзірлеуді, зерттеулер жүргізуді немесе инновациялық әдістерді енгізуді қамтуы мүмкін. Жобалар кәсіби қоғамдастықта үнемі талқыланып, түзетіліп тұрады.
- ✓ Қашықтықтан тестілеу және мониторингтеу: жетістіктерді бағалау және құзыреттердің жоғары деңгейін сақтап тұру үшін тұрақты қашықтықтан тестілеу және кәсіби қызметті мониторингтеу жүргізіледі. Бұл оқу нәтижелерін қадағалауға және кәсіби дамудағы келесі қадамдарды тәртіпке келтіруге мүмкіндік береді.

Курстан кейінгі қолдау педагогтерге олардың жаңа білім мен дағдыларын кәсіби қызметіне енгізуі барысында қолдау көрсетуге бағытталған. Жеке кеңес берулерден, топтық жұмыс формаларынан, кәсіби қоғамдастықтардан және әртүрлі қолдау әдістерінен құралатын кешенді тәсіл материалды терең меңгеруге және оны іс жүзінде тиімді қолдануға ықпал етеді.

10. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы №345 Заңы.

3. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319–III Заңы.
4. Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №249 қаулысы.
5. «Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, тиісті үлгідегі және үлгідегі қосымша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы №385 бұйрығы.
6. Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңы.
7. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 5 тамыздағы № 348 бұйрығы
8. «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы «Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 5 тамыздағы № ҚР ДСМ-76 бұйрығы
9. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 27 желтоқсандағы № 512 бұйрығы. «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы
10. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығымен бекітілген Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары
11. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығымен бекітілген Педагогтің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу қағидалары.
12. Психолого-педагогическое сопровождение детей с особыми образовательными потребностями в общеобразовательной школе: метод. рекомендации/ Елисеева И.Г., Ерсарина А.К. - Алматы: ННПЦ КП, 2019.
13. Есекешова М.Д., Кочкорбаева Э.Ш. Педагогика: учебное пособие.- Астана: Изд-во КАТУ им. С. Сейфулина, 2022.

14. Шалва Амонашвили. Как любить детей. Опыт самоанализа
<https://www.labirint.ru/books/594313/>
15. Дүйсенбаев А. Педагогика: Оқулық / А. Дүйсенбаев. – Астана: Фолиант, 2022.

Дополнительная литература:

1. Темирбаева Д. Счастье и смысл жизни // Психологические проблемы смысла жизни и акме: Электронный сборник материалов Третьей Казахстанской молодежной секции XXIV международного симпозиума, 08.12.2020. – Алматы – Москва: КазНПУ имени Абая – ПИ РАО, 2020.
2. МаксUTOва И.О., Таубаева Ш.Т., Момбек А.А. Педагогическая технология: от концепции до модели / Педагогика и психология. – 2021. – № 4(37).
3. Симановский, А. Э. Педагогическая психология : учеб. пособие для бакалавриата и специалитета. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2021.
4. Создание и апробация модели психолого-педагогического сопровождения инклюзивной практики: Методическое пособие. / Под общ. ред. С. В. Алехиной, М.М. Семаго. – М.: МГППУ, 2022.
5. Әлеуметтік жұмыс: оқу құралы / Жалпы редакциясын басқарған профессор Г.С. Әбдірайымова. – Алматы: Қазақ университеті, 2020
6. Мардахаев, Л.В. Социальная педагогика: Учебник / Л. В. Мардахаев - М.: Гардарики, 2024.
7. Селигман М. Путь к процветанию. Новое понимание счастья и благополучия. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013
8. Бонивелл И. Ключи к благополучию: что может позитивная психология. М.: Время, 2019
9. Любомирски С. Психология счастья: новый подход М.: Питер, 2024.